Sosyal Becerileri De?erlendirme Ölçe?i (4-6 ya?)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Becerileri De?erlendirme Ölçe?i (4-6 ya?)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30569

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal Becerileri De?erlendirme Ölçe?i (SBÖ) 4-6 ya? grubu çocuklar?n sosyal yeterliliklerini ve davran??lar?n? sistematik bir ?ekilde ölçmek amac?yla geli?tirilmi? özgün bir araçt?r. Ölçek, okul öncesi dönemdeki çocuklar?n çevreleriyle etkile?imde bulunduklar? temel **sosyal beceriler** alanlar?n? kapsayarak, bu becerilerin düzeyini belirlemeyi hedefler. Orijinal çal??mada ölçe?in psikometrik özellikleri incelenmi? ve yüksek düzeyde **geçerlik** ve **güvenirlik** de?erleri elde edilmi?tir. Toplam 62 maddeden olu?an ölçek, dokuz farkl? alt boyutta sosyal davran??lar? de?erlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal beceriler, okul öncesi e?itim, 4-6 ya?, sosyal yeterlilik, çocuk geli?imi, Likert ölçe?i, psikometrik özellikler, Hasan Avc?o?lu.

Yazarlar

Hasan Avc?o?lu

Amaç

Sosyal Becerileri De?erlendirme Ölçe?i'nin temel amac?, 4-6 ya? aras?ndaki çocuklar?n sosyal becerilerini objektif, kapsaml? ve güvenilir bir ?ekilde ölçmek ve de?erlendirmektir. Bu ölçek, çocuklar?n akranlar?yla ve yeti?kinlerle olan etkile?imlerinde sergiledikleri dinleme, ki?iler aras? ileti?im, duygusal kontrol ve görev tamamlama gibi kritik sosyal yeterlilik alanlar?n? belirlemeye yöneliktir. Elde edilen veriler, e?itimcilerin ve ebeveynlerin, sosyal beceriler aç?s?ndan deste?e ihtiyaç duyan çocuklar? erken dönemde tespit etmelerine ve uygun müdahale programlar?n? geli?tirmelerine olanak tan?r.

Ölçek, ayn? zamanda, sosyal beceri e?itim programlar?n?n etkilili?ini de?erlendirmede bir sonuç ölçütü olarak kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini ve iç tutarl?l???n? kan?tlayarak, Türk kültürüne özgü sosyal davran??lar? ölçme yetene?ini göstermi?tir.

Yap?

Sosyal Becerileri De?erlendirme Ölçe?i, sosyal beceri kavram?n? çok boyutlu bir yap? olarak ele al?r. Ölçek, 62 maddeden olu?makta ve faktör analizleri sonucunda belirlenen 9 farkl? alt boyutu kapsamaktad?r. Bu alt boyutlar, sosyal etkile?imlerin farkl? yönlerini temsil eder ve çocuklar?n sosyal çevreye adaptasyon yeteneklerini derinlemesine inceleme f?rsat? sunar. Ölçe?in yap?s?, yaln?zca olumlu sosyal davran??lar? de?il, ayn? zamanda zorlay?c? durumlarla ba?a ç?kma

ARABPSYCHOLOGY.COM

(örne?in, akran bask?s?) ve duygusal düzenleme (örne?in, k?zg?nl?k kontrolü) yeteneklerini de de?erlendirecek ?ekilde tasarlanm??t?r.

Dokuz faktörlü bu yap?, okul öncesi çocuklar?n sosyal dünyas?ndaki karma??k beceri setini temsil etmekte olup, her bir alt boyut, ilgili davran?? grubuna özgü maddelerle ölçülmektedir. Bu çok boyutlu yakla??m, ara?t?rmac?lara ve uygulay?c?lara, çocu?un hangi spesifik sosyal alanda güçlü veya zay?f oldu?unu net bir ?ekilde görme imkan? sa?lamaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in **geçerlik** çal??mas?, Avc?o?lu (2007) taraf?ndan detayl? olarak yürütülmü?tür. Yap?lan yinelenen analizler sonucunda, ba?lang?çtaki madde havuzundan 62 madde seçilmi? ve bu maddelerin 9 faktör alt?nda topland??? belirlenmi?tir. Bu sonuç, ölçe?in dokuz alt boyuttan olu?an kuramsal yap?s?n? destekleyen güçlü bir yap? geçerlili?ine i?aret etmektedir.

Faktör analizinde, ölçekte yer alan 62 maddenin her birine ait faktör yükleri incelenmi?tir. Bu yüklerin .40 ile .86 gibi yüksek bir aral?kta de?i?ti?i tespit edilmi?tir. Yüksek faktör yükleri, maddelerin ait olduklar? faktörü anlaml? ve güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini göstermekte olup, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünün ve ölçülmek istenen psikolojik yap?y? ba?ar?yla ölçtü?ünün önemli bir göstergesidir.

Güvenirlik

Sosyal Becerileri De?erlendirme Ölçe?i'nin **güvenirlik** analizleri, ölçe?in tutarl?l???n?n ve kararl?l???n?n oldukça yüksek oldu?unu ortaya koymu?tur. ?ç tutarl?l?k güvenilirli?i için hesaplanan **Cronbach Alpha** katsay?s? .98 gibi mükemmele yak?n bir de?er olarak bulunmu?tur. Bu yüksek katsay?, ölçekteki tüm maddelerin ayn? yap?y? ölçme konusunda son derece tutarl? oldu?unu göstermektedir.

Ek olarak, ölçe?in zamana ba?l? kararl?l???n? ölçmek amac?yla yap?lan Test-Tekrar Test güvenilirli?i katsay?s? .83 olarak rapor edilmi?tir; bu da ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar üretti?ini kan?tlamaktad?r. Ayr?ca, ölçe?in maddeleri iki yar?ya bölünerek hesaplanan iki yar?m güvenilirlik katsay?s? ise .89 olarak tespit edilmi?, bu da ölçe?in iç tutarl?l???n? bir kez daha desteklemi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme sürecinde uygulanan faktör analizi, ölçe?in nihai yap?s?n?n belirlenmesinde kritik rol oynam??t?r. Analizler sonucunda ölçek, toplam 62 madde ve 9 farkl? faktör (alt boyut) alt?nda grupland?r?lm??t?r. Bu dokuz faktör, çocuklar?n sosyal beceri repertuar?n?n kapsaml? bir dökümünü sunmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktörlerin ve bu faktörlere ait madde say?lar?n?n da??l?m? a?a??daki gibidir:

Dinleme Becerileri (5 madde)
Ki?iler Aras? Beceriler (15 madde)
Sözel Aç?klama Becerileri (7 madde)
K?zg?nl?k Davran??lar?n? Kontrol Etme ve De?i?iklere Uyum Sa?lama Becerileri (11 madde)
Akran Bask?s? ?le Ba?a Ç?kma Becerisi (10 madde)
Kendini Kontrol Etme Becerisi (4 madde)
Görevlerini Tamamlama Becerileri (3 madde)
Sonuçlar?n? Kabul Etme Becerileri (4 madde)
Amaç Olu?turma Becerileri (3 madde)

Araç

Test Çe?idi: Geli?tirme ölçe?i (Özgün Türk ölçe?i)

Format: Derecelendirme ölçe?i (Muhtemelen ebeveyn veya ö?retmen raporu)

Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Çocuklar

Ya? Grubu: 4-6 ya?

Popülasyon Detaylar?: Okul öncesi e?itim kurumlar?na devam eden çocuklar.

Test Metodolojisi: 5'li **Likert ölçe?i** kullan?larak derecelendirme yap?lmaktad?r (5= her zaman yapar - 1=hiçbir zaman yapamaz).

Anahtar Kelimeler

Sosyal beceri de?erlendirmesi, psikometri, faktör yap?s?, güvenilirlik, geçerlilik, okul öncesi dönem, Cronbach Alpha, çok boyutlu ölçek.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Mevcut de?il

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: avcioglu_h@ibu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Abant ?zzet Baysal Üniversitesi, E?itim Fakültesi (Çal??man?n yap?ld??? kurum).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2007 (Geçerlik ve Güvenirlik çal??mas?n?n yay?nland??? y?l)

?zinler ve Ücret: Ticari olmayan akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?m için yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Kaynakça

Avc?o?lu, H. (2007). Sosyal Becerileri De?erlendirme Ölçe?inin geçerlik ve güvenirlik çal??mas? (4-6 ya?). *Abant ?zzet Baysal Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 7*(2), 87-101.

Makalenin orijinal tam metnine bu ba?lant?dan ula??labilir: efdergi.ibu.edu.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: sosyal-becerileri-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Sosyal Becerileri De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri (4-6 ya?)

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

9 alt boyut 62 madde

Dinleme Becerileri (5 m)
Ki?iler Aras? Beceriler (15 m)
Sözel Aç?klama Becerileri (7 m)
K?zg?nl?k Davran??lar?n? Kontrol Etme ve De?i?iklere uyum Sa?lama Becerileri (11 m)
Akran Bask?s? ?le Ba?a Ç?kma Beceresi (10 m)
Kendini Kontrol Etme Becerisi (4 m)
Görevlerini Tamamlama Becerileri (3 m)
Sonuçlar?n? Kabul Etme Becerileri (4 m)
Amaç Olu?turma Becerileri (3 m)

ARABPSYCHOLOGY.COM